VYHODNOTENIE DOTAZNÍKA
s finančnou podporou Úradu Slovákov žijúcich v zahraničí 2013

Vypracoval: Estepona
Slovania – Asociácia Slovákov a Čechov August-September 2013

Cieľom tohto dotazníka bolo získanie informácií o postojoch Slovákov žijúcich v Španielsku o ich národnej identite a názory súvisiace s ich sociálnym a kultúrnym životom v tejto krajine, ako aj údaje o tom, čo by mal obsahovať webový portál zameraný na túto cieľovú skupinu. Týmto prieskumom sme zároveň chceli získať údaje o profile Slováka žijúceho v Španielsku. Jedná sa o pilotný výskum, na ktorom sa zúčastnilo 62 respondentov. Dotazníkový prieskum má len informatívny charakter.

Cieľová skupina:

- Slovenskí občania žijúci v Španielsku dlhodobo, ako aj tí, ktorí sem vycestovali z dôvodou práce, štúdia alebo partnerského vzťahu,
- Slovenskí občania, ktorí sa už na Slovensko nechcú vrátiť, ako aj tí, ktorí svoj budúci život na Slovensku považujú za reálnu alternatívu,
- Slovenskí občania, ktorí sa narodili v Španielsku.

Metodológia výskumu

Kvantitatívny výskum formou dotazníka sa uskutočnil na reprezentatívnej vzorke 62 respondentov z hľadiska pohlavia, veku, vzdelania, rodinného stavu, sociálno-ekonomického statusu a sídla.

Dotazník pozostával z dvoch typov otázok:

a) otvorené (teda neštruktúrované) – neurčovali podrobnejšie ani obsah, ani formu odpovede. Tento typ otázok síce poskytol rozsiahlejšie odpovede, ale ich spracovanie bolo zložitejšie i časovo náročnejšie. Umožnili nám odhaliť vedomosti, názory a celkové vnímanie daných oblastí respondentom.
b) uzavreté (štruktúrované) - ponúkali respondentom voľbu medzi dvoma alebo viacerými alternatívami, aby sme získali jednoznačný prehľad, informácie a názory v danej oblasti zo strany respondentov. Uzatvorené otázky v úvode dotazníka poskytovali údaje o respondentovi (pohlavie, vek a rodinný stav atď.).

Výskum prebehol **elektronickou formou**, využitím **internetu**. Dotazník vo **forme webovej stránky** bol umiestnený na internet so žiadosťou o zapojenie sa doňho. Jeho propagácia bola umiestnená na sociálnych sieťach. Možnosť odpovedať na dotazník mali respondenti počas troch týždňov. Nie je možné určiť percento návratnosti dotazníkov, nakoľko nebol vopred zadefinovaný počet oslovených respondentov kvôli chýbajúcim údajom o Slovákoch žijúcich v Španielsku. Toto zdanlivo nízke číslo je dané absolútnou dobrovoľnosťou účasti na výskume a nemožnosťou akokoľvek osobne na respondentov naliehať. Anonymita dotazníku

a aktuálnosť, zaujímavosť danej témy však dostatočne zaručujú pravdivosť odpovedí u väčšiny účastníkov výskumu.

Výsledky výskumu sa dajú zhrnúť do nasledujúcich kategórií:

a) **Vytvoriť a aplikovať dotazník pre občanov SR pôsobiacich v Španielsku a popísať ich profil**

Internetový dotazník s 30 otázkami bol vyvinutý a odpovedalo naň 62 občanov Slovenska žijúcich v tejto krajine. Odpovede 62 respondentov boli zahrnuté do analýzy. Respondenti sú v prevažnej väčšine mladí ľudia (priemerný vek 33 rokov) so stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním. Najväčší podiel na prisťahovaní sa do Španielska majú osoby vo vekovej kategórii od 25 do 39 rokov, v rámci ktorej najvyšší podiel predstavuje skupina od 30 do 34 rokov. Podľa pohlavia sú to v prevažnej väčšine ženy, ktoré majú partnera španielskej národnosti.
Tento výskum ukazuje, že väčšina Slovákov emigrovala do Španielska po roku 2000, kedy došlo k významnej zmene politicko-ekonomickej situácie Slovenska a jeho migračných vzťahov voči Európskej únii. Slobodní migranti s 41,4% majú prevahu nad migrantmi žijúcimi v manželstve alebo s druhom/družkou. Až 62,9% respondentov uviedlo, že sú bezdetní, 25,81% respondentov má 1 dieťa. Z celkového počtu detí, 84,4% žije v Španielsku. Počet osôb slovenskej národnosti v rodine respondentov predstavuje 56% a z toho 48% je španielskej aj slovenskej národnosti. Výskum zdôrazňuje potrebu získať väčšiu výskumnú vzorku.

b) **Zistiť informácie o migrácii Slovákov do Španielska**

Najvyššia migrácia slovenských občanov bola zaznamenaná z Košického, Bratislavského a Žilinského kraja, ktorí tu žijú v priemere 5 až 15 rokov a to do oblastí Andalúzie a Valencie. Viac ako polovica respondentov 54,84% sa na Slovensko neplánuje vrátiť, zatiaľ čo 43,55% uviedlo, že áno, ale nevedia presne určiť kedy. Hlavným dôvodom sťahovania sa do tejto krajiny bola práca (33,87%), 75,81% respondentov uviedlo, že sú momentálne zamestnaní. Najviac ich pracuje v oblasti cestovného ruchu a hotelierstva. Priemerný príjem domácností sa pohybuje od 1000 do 3000 eur mesačne.

c) **Zistiť názory respondentov týkajúcich sa hodnôt a postojov k vlastnej národnej a kultúrnej identite**

Väčšina respondentov (64,52%) vyjadrila kladný postoj voči národnej identite tým, že pravidelne udržuje vzťah so slovenskou komunitou v Španielsku a veľmi blízkym vzťahom voči Slovensku a regiónu alebo mestu na SR. Ani jeden z respondentov neuviedol, že nepociťuje žiaden vzťah voči svojej krajine. Pri otázke, čo je potrebné, aby sa respondent cítil ako Slovák/Slovenka, 53,23% uviedlo za dôležité narodiť sa na SR a 85,48% vedieť hovoriť po slovensky, menej dôležité je mať slovenské štátne občianstvo a prežiť na SR väčšinu života. Za úplne nedôležité uviedli uznávanie politických inštitúcií a zákonov SR. Väčšina respondentov sa zaujíma o problémy a politiku konkrétneho územia v Španielsku, rovnaký záujem o tieto oblasti bol zaznamenaný u obidvoch krajín, Slovenska aj Španielska. Opýtaní respondenti sa cítia predovšetkým obyvateľmi Slovenska (veľmi silné cítenie pociťuje 41,94% opýtaných), toto cítenie nie je také silné voči konkrétnom území na SR a v Španielsku, zjednotenej Európy a Španielska. Väčšina respondentov (58,06%) sa cíti byť veľmi hrdá/ý na to, že je Slovenkou/Slovákom a 56,45% opýtaných pociťuje veľmi blízky vzťah k svojej národnosti. Viac ako polovica respondentov používa vo svojich domácnostiach slovenský aj španielsky jazyk.
Vyše 88,71% respondentov považuje za potrebné zachovať kultúrne tradície, zvyky, kulinárske osobitosti, ako aj národnú identitu a kultúrne povedomie. Preto je potrebná aktívna participácia

slovenských občanov žijúcich v Španielsku a jej rozvíjanie v nasledujúcich oblastiach ako je kultúra, šport, sociálne aktivity, práca s ďalšou generáciou ako sú deti a mládež a samozrejme práca v lokálnych komunitách Slovákov.
Výsledky nášho prieskumu ukázali, že 51,61% respondentov udržiava slovenské zvyky a tradície a 38,71% to robí aktívne, predovšetkým sú to sviatky ako Vianoce, Veľká Noc a Mikuláš.

d) Zistiť, z čoho čerpajú respondenti poznatky pre život v tejto krajine a čo očakávajú Slováci žijúci v Španielsku od webového portálu www.slovania.es.

Pri získavaní informácií potrebných pre život v Španielsku uviedli respondenti ako zdroj čerpania údajov predovšetkým internet (66,13%) a na druhom mieste osobný kontakt a priateľov (25,81%). Respondenti očakávajú od webovéo portálu praktické a aktuálne informácie (viď otázka č. 30).

VYHODNOTENIE

Charakteristika respondentov

Prvých 6 otázok v dotazníku bolo zameraných na základnú charakteristiku respondentov – pohlavie, vek, rodinný stav, partner a deti.

1. POHLAVIE

Počet respondentov	Ženy	Muži
62	50	12
%	**80,65%**	19,35%

Na základe vyhodnotenia je možné konštatovať, že dotazníky boli vyplnené 50 ženami a 12 mužmi, ženy tvorili 80,65% a muži 19,35% z celkových opýtaných.

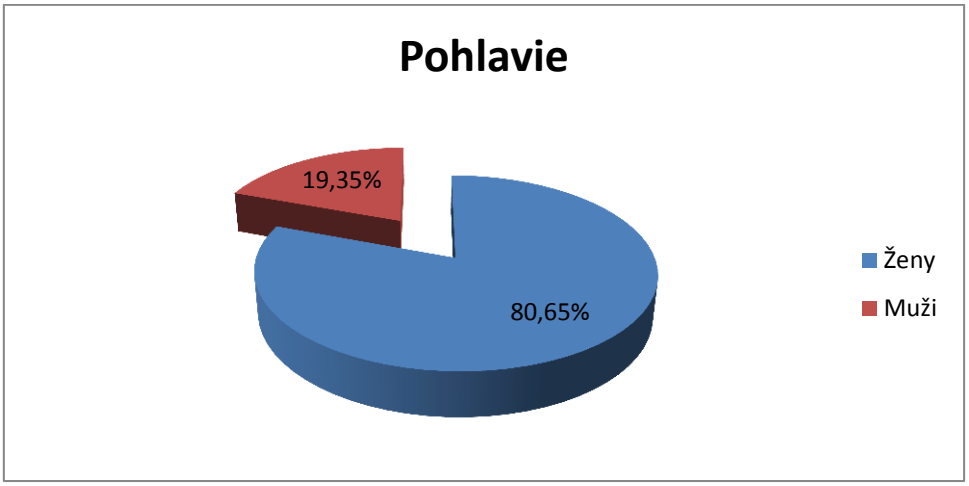

Graf 1

2. VEK

Veková kategória	Počet	%
Vek 20-24 rokov	5	8,06%
Vek 25-29 rokov	13	20,97%
Vek 30-34 rokov	22	**35,48%**
Vek 35-39 rokov	13	20,97%
Vek 40-44 rokov	4	6,45%
Vek 45-49 rokov	4	6,45%
Vek 60-64 rokov	1	1,61%

Priemerný vek	**33,55 rokov**

Na vekové vyhodnotenie respondentov sme vytvorili 7 vekových kategórií. Priemerná veková kategória respondentov je 33 rokov, dotazníky boli vyplnené 22 respondentmi vo veku od 30-34 rokov (35,48%), 13 respondentmi vo veku od 25-29 rokov (20,97%), 13 respondentmi od 35-39 rokov (20,97%), 4 respondentmi vo veku 40-44 rokov (6,45%), 4 respondentmi vo veku 45-49 rokov (6,45%), 5 respondentmi vo veku 20-24 rokov (8,06%) a 1 respondentom vo veku 60-64 rokov (1,61%). Z grafu 2 môžme usúdiť, že najväčší podiel na prisťahovaní sa do Španielska majú osoby vo veku 25-39 rokov, s najvyšším podielom vekovej skupiny od 30 do 34 rokov.

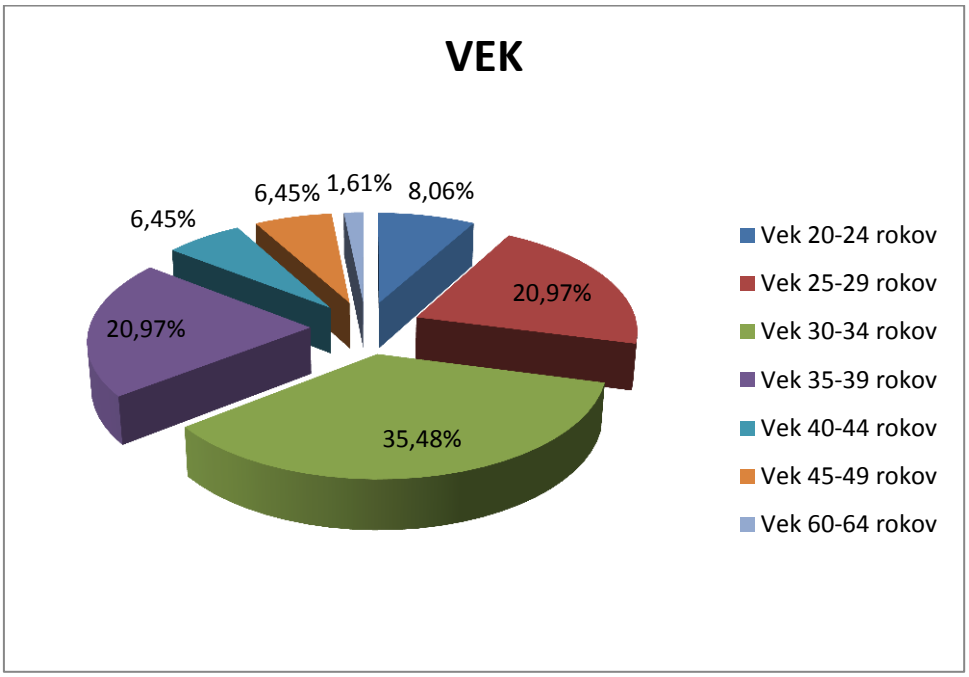

Graf 2

3. RODINNÝ STAV

	Počet respondentov	%
slobodná/ý	26	**41,4%**
vydatá/ženatý	19	30,65%
rozvedený/á	2	3,23%
manželia žijúci oddelene	1	1,61%
vdova/vdovec	1	1,61%
druh/družka	13	20,97%

Aby sme získali prehľad o rodinnom stave respondentov, zadefinovali sme si 6 kategórií. Nosnou skupinou sú slobodní, ktorí predstavujú až 41,4%. Za ňou nasleduje 30,65% zosobášených a 20,97%, ktorí žijú v domácnosti s druhom alebo družkou. Z celkového počtu respondentov sú 3,23% rozvedení.

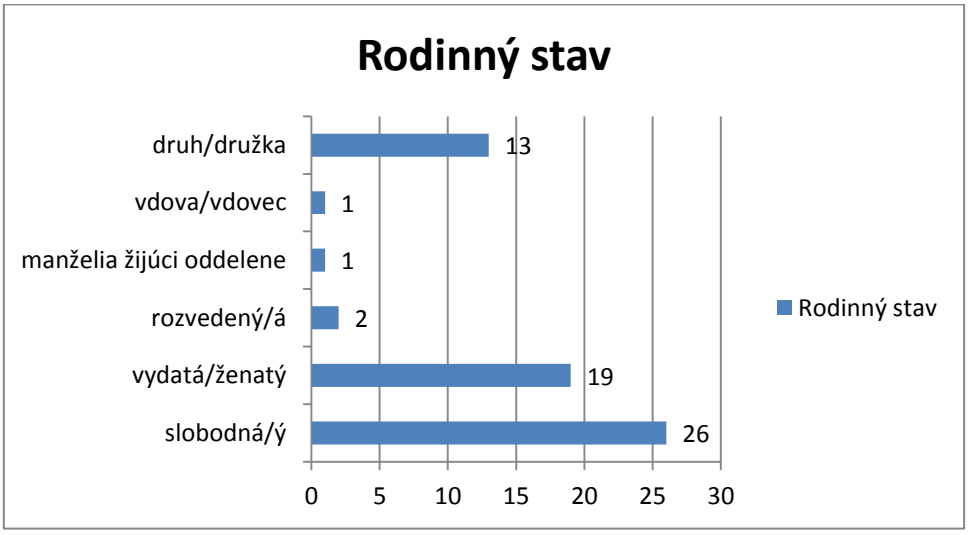

Graf 3

4. JE VÁŠ PARTNER/KA ALEBO MANŽEL/LA INEJ AKO SLOVENSKEJ NÁRODNOSTI?

Počet respondentov	Áno	Nie
62	42	20
%	67,74%	32,26%

Respondenti vo väčšine prípadov uviedli, že ich partner/ka je inej ako slovenskej národnosti, z toho vyplýva, že viac ako polovica respondentov žije v zmiešaných partnerstvách. Zo všetkých opýtaných odpovedalo na túto otázku kladne 42 respondentov, čo predstavuje 67,74% a záporne 20 respondentov, čo predstavuje 32,26%.

Graf 4

5. POČET DETÍ

	Počet rodín	%
Rodiny s 1 dieťaťom	16	25,81%
Rodiny s 2 deťmi	5	8,06%
Rodiny s 3 deťmi	2	3,23%
Bezdetní	39	**62,9%**
Z toho počet detí žijúcich v Španielsku	27	84,4%

V rámci tohto bodu sme sa pýtali respondentov na počet detí v rodine, a z toho počet detí žijúcich v Španielsku. Výsledky sme rozdelili na 4 skupiny, rodiny s 1 dieťaťom predstavujú 25,81%, rodiny s 2 deťmi 8,06%, rodiny s 3 deťmi 3,23% a bezdetných 62,9%. Z celkového počtu detí, 84,4% žije v Španielsku.

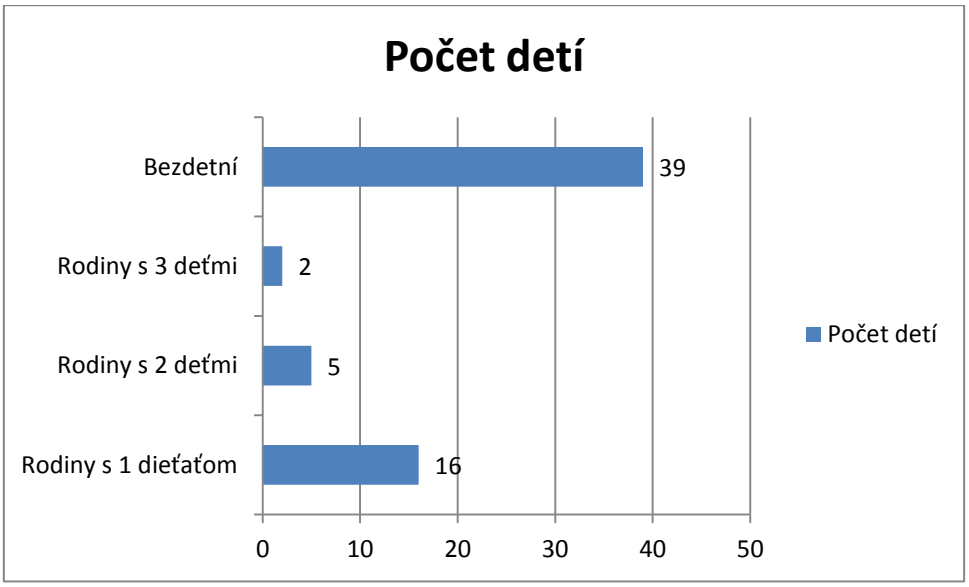

Graf 5

6. POČET ČLENOV RODINY

Priemerný počet členov rodiny	2,5 osôb
Z toho slovenskej národnosti	56%
Z toho španielskej národnosti	24%
Z toho španielskej aj slovenskej národnosti	48%
Z toho inej národnosti	9,6%

Priemerný počet členov rodín opýtaných respondentov je 2,5 osôb, z toho 56% sú slovenskej národnosti, 24% španielskej národnosti, 48% španielskej aj slovenskej národnosti a 9,6% inej národnosti.

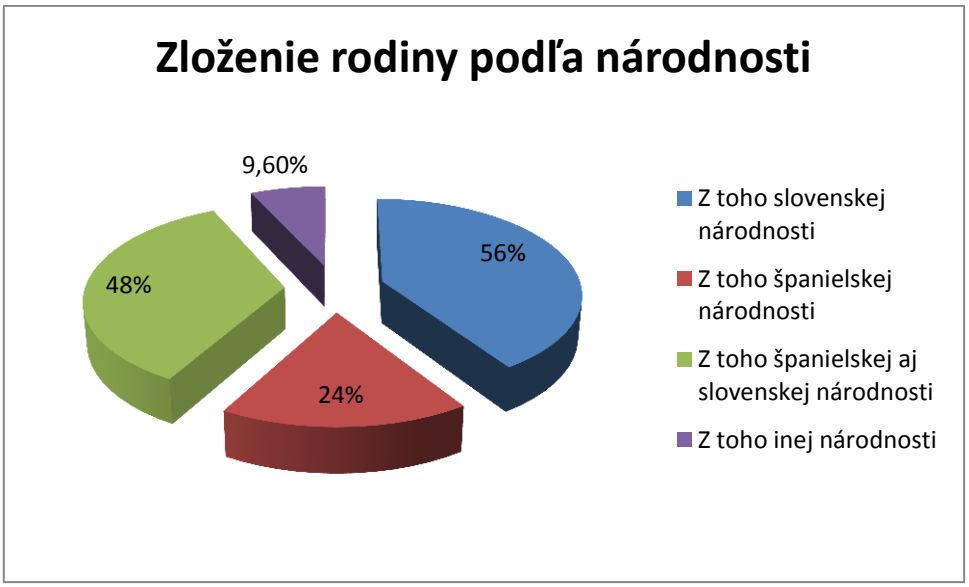

Graf 6

Druhá skupina otázok, do ktorej spadajú otázky od č. 7 až po č. 16 je zameraná na zistenie informácií o migrácii Slovákov do Španielska, čo bolo dôvodom ich odsťahovania sa do tejto krajiny a ich aktuálne uplatnenie.

7. ODKIAĽ ZO SLOVENSKA POCHÁDZATE?

Kraj	Počet osôb	%
Bratislavský kraj	11	17,74%
Trnavský kraj	4	6,45%
Trenčiansky kraj	6	9,68%
Nitriansky kraj	4	6,45%
Žilinský kraj	6	9,68%
Banskobystrický kraj	4	6,45%
Prešovský kraj	9	14,52%
Košický kraj	18	**29,03%**

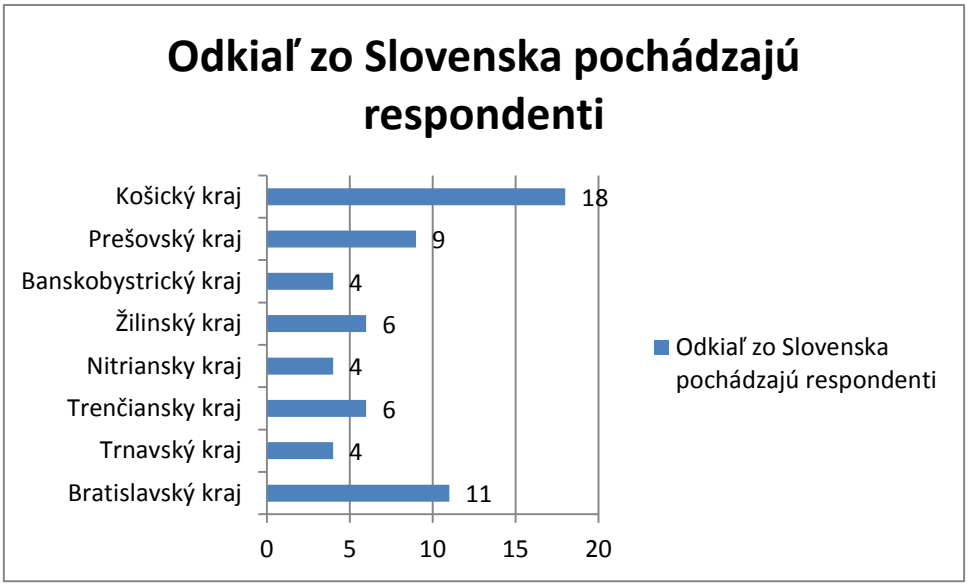

Graf 7

Táto otázka je vytvorená z 8 kategórií predstavujúcich súčasné rozdelenie krajov na Slovensku. Najviac respondentov pochádza z Košického kraja – 29,03% a Bratislavského kraja – 17,74%, na treťom mieste je Prešovský kraj so 14,52%. Na 4. a 5. mieste je Trenčiansky (9,68%) a Žilinský kraj (9,68%), na posledných miestach sa umiestnili Trnavský (6,45%) , Nitriansky (6,45%) a Banskobystrický kraj (6,45%), zhodou okolností s rovnakým percentom.

8. KOĽKO ROKOV ŽIJETE V ŠPANIELSKU?

	Počet respondentov	%
menej ako 1 rok	5	8,06%
1-5 rokov	14	22,58%
5-10 rokov	22	**35,48%**
10-15 rokov	15	24,19%
15-20 rokov	3	4,84%
viac ako 20 rokov	3	4,84%

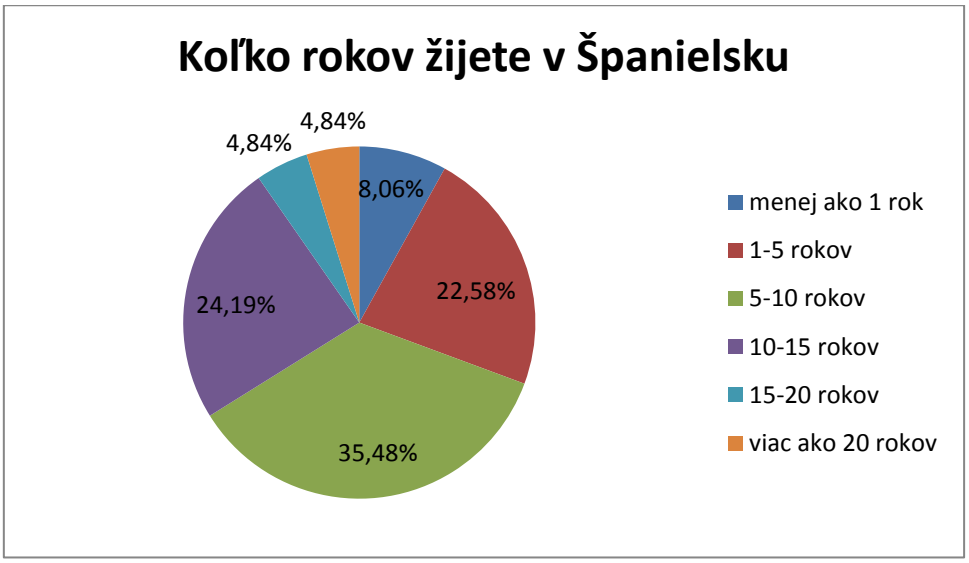

Graf 8

Túto otázku sme si rozdelili do 6 kategórií, 35,48% respondentov odpovedalo, že žije v Španielsku v rozmedzí od 5-10 rokov, 24,19% respondentov tu žije v rozmedzí od 10-15 rokov, 22,58% respondentov od 1-5 rokov, 8,06% respondentov tu žije menej ako 1 rok, viac ako 20 rokov tu žijú 4,84% respondenti a ďalších 4,84% respondentov tu žije v rozmedzí od 15 do 20 rokov. Z toho môžme usúdiť, že najväčší príval Slovenských občanov bol pred vyše 10 rokmi, čo môže mať súvis so vstupom Slovenska do Európskej únie, a tým uľahčenia pobytu našim občanom v Španielsku.

9. KDE V ŠPANIELSKU ŽIJETE?

10.

Autonómna oblasť	Počet	%
Andalúzia	21	**33,87%**
Aragónsko	2	3,23%
Baleáry	2	3,23%
Extremadura	1	1,61%
Galícia	1	1,61%
Kastília-León	1	1,61%
Katalánsko	8	12,91%
Baskicko	3	4,84%
Madrid	11	17,74%
Valencia	12	19,35%

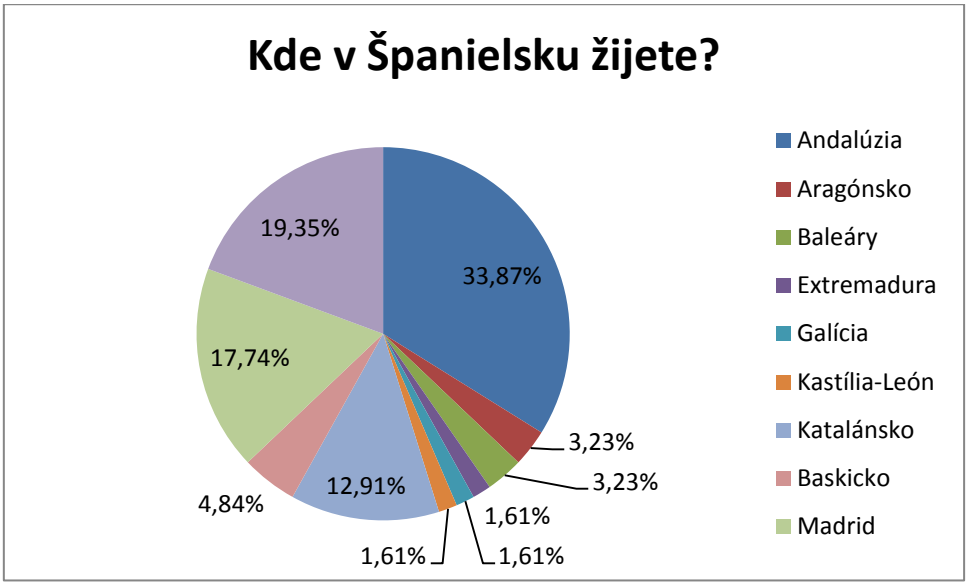

Graf 9

Otázka bola na základe výsledkov rozdelená do 10 kategórií podľa autónomných oblastí v Španielsku. Najviac respondentov pochádza z Andalúzie (33,87%), z Valencie (19,35%), z Madridu (17,74%) a Katalánska (12,91%). Naopak, menej respondentov odpovedalo z Baskicka (4,84%), Aragónska (3,23%) a Baleár (3,23%), najmenej s rovnakým percentom 1,61% z Extremadury, Galície a Kastílie-León.

11. MÁTE V ÚMYSLE VRÁTIT SA NA SLOVENSKO?

	Počet	%
nie	34	**54,84%**
áno, v priebehu roka	1	1,61%
áno, do 3 rokov	0	0
áno, do 5 rokov	0	0
áno, do 10 rokov	0	0
áno, o viac ako 10 rokov	0	0
áno, neviem kedy	27	43,55%

Štatistiky ukazujú, že Slováci sú v tejto skupine rozdelení na dve skupiny, viac ako polovica respondentov (54,84%) odpovedalo, že sa už na Slovensko vrátiť nechce, zatiaľ čo druhá polovica, ktorú tvorí 43,55% s odpoveďou áno, ale nevedia kedy a 1,61% by sa vrátilo v priebehu roka, sa na Slovensko vrátiť chce. Vytvorili sme tu 7 kategórií, pričom respondenti nevedeli presne časovo určiť návrat na Slovensko.

Graf 10

12. HLAVNÝ DÔVOD VÁŠHO POBYTU V ŠPANIELSKU JE:

	Počet	%
práca	21	**33,87%**
štúdium	3	4,84%
vydatá - ženatý	18	29,03%
partner/ka študuje/pracuje v Španielsku	1	1,61%
iný dôvod	19	30,65%

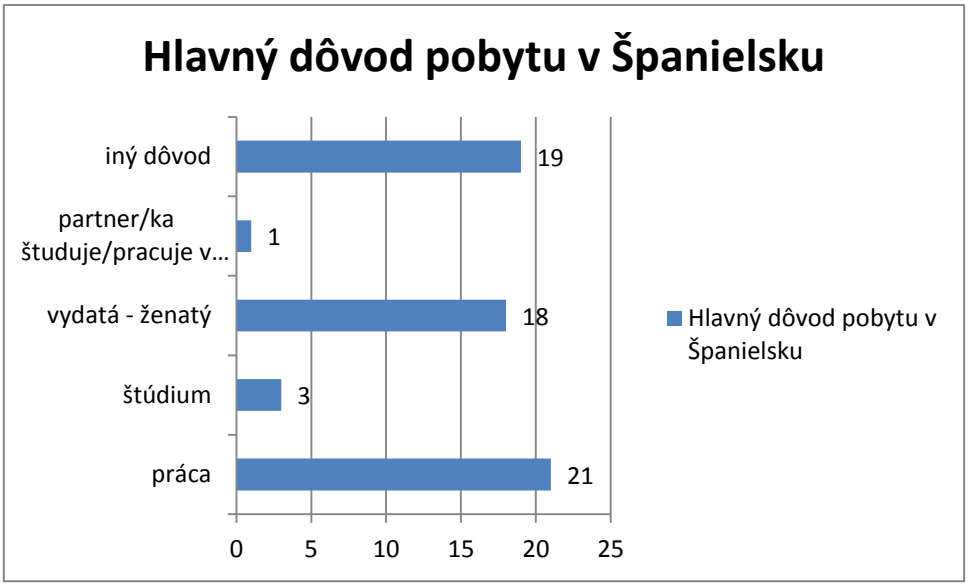

Graf 11

Hlavným dôvodom sťahovania sa do tejto krajiny bola práca (33,87%), 30,65% respondentov uviedlo iný dôvod a tretím najdôležitejším dôvodom je manželstvo s 29,03%.

13. SÚČASNÉ ZAMESTNANIE V ŠPANIELSKU

	Počet	%
zamestnaný/á	47	**75,81%**
dôchodkyňa/ca	1	1,61%
študent/ka	2	3,23%
neaktívny	12	19,35%

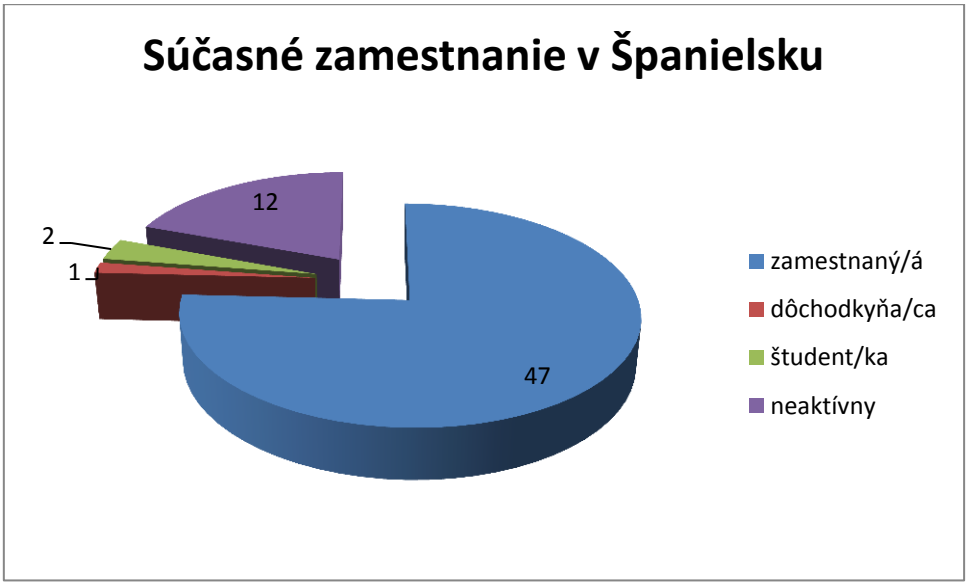

Graf 12

Napriek súčasnej nepriaznivej situácii, ktorou prechádza Španielsko, 75,81% respondentov uviedlo, že sú zamestnaní, zatiaľ čo 19,35% sú neaktívni. Cestovný ruch a hotelelierstvo sú

odvetvia, kde pracuje najviac Slovákov, za nimi nasleduje oblasť ekonomiky, financí a marketingu.

Odvetvie	Počet	%
Cestovný ruch, gastro a hotelierstvo	11	17,74%
Ekonomika, financie, marketing	9	14,52%
Nezamestnaní	12	19,35%
Živnosť	1	1,61%
Informačné technológie	5	8,06%
Školstvo	6	9,68%
Právo a legislatíva	1	1,61%
Poľnohospodárstvo a potravinárstvo	2	3,23%
Stavebníctvo a reality	3	4,84%
Služby	5	8,6%
Zdravotníctvo	2	3,23%
Módny priemysel	1	1,61%
Priemysel a výroba	3	4,84%
Kňaz	1	1,61%

14. UVEĎTE MESAČNÝ PRÍJEM DOMÁCNOSTI

Výška platu	Počet	%
do 1000 eur	7	11,27%
1000 - 3000 eur	42	67,74%
3000-5000 eur	12	19,35%
5000-10000 eur	1	1,61%
nad 10000 eur	0	0

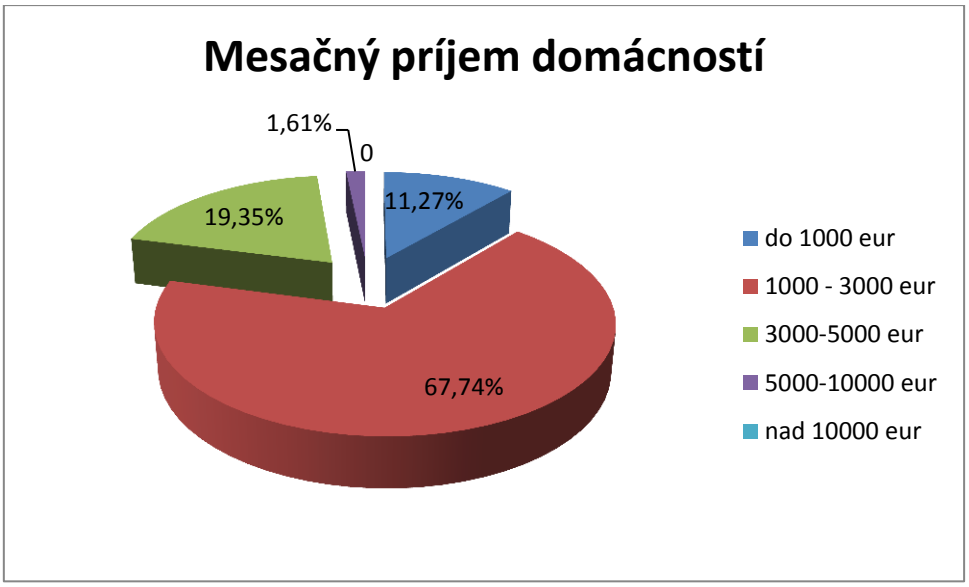

Graf 13

Túto otázku sme si rozdelili do 5 kategórií. Priemerná výška mesačného príjmu domácností sa pohybuje v rozmedzí od 1000 do 3000 eur (67,74%), druhou skupinou sú domácnosti s priemerným príjmom od 3000 do 5000 eur.

15. NAJVYŠŠIE UKONČENÉ VZDELANIE

Vzdelanie	Počet	%
základná škola	0	0
stredná škola bez maturity	3	4,83%
stredná škola s maturitou	25	**40,32%**
vysoká škola - bakalársky stupeň	7	11,29%
vysoká škola - magisterský stupeň	21	33,87%
vysoká škola - doktoranský stupeň	6	9,68%

Respondenti so stredoškolským vzdelaním s maturitou sa podieľajú na celkovom objeme so 40,32%, druhou významnou skupinou sú respondenti s vysokoškolským vzdelaním – magisterský stupeň 33,87%. Nebol zaznamený ani jeden respondent so základným vzdelaním.

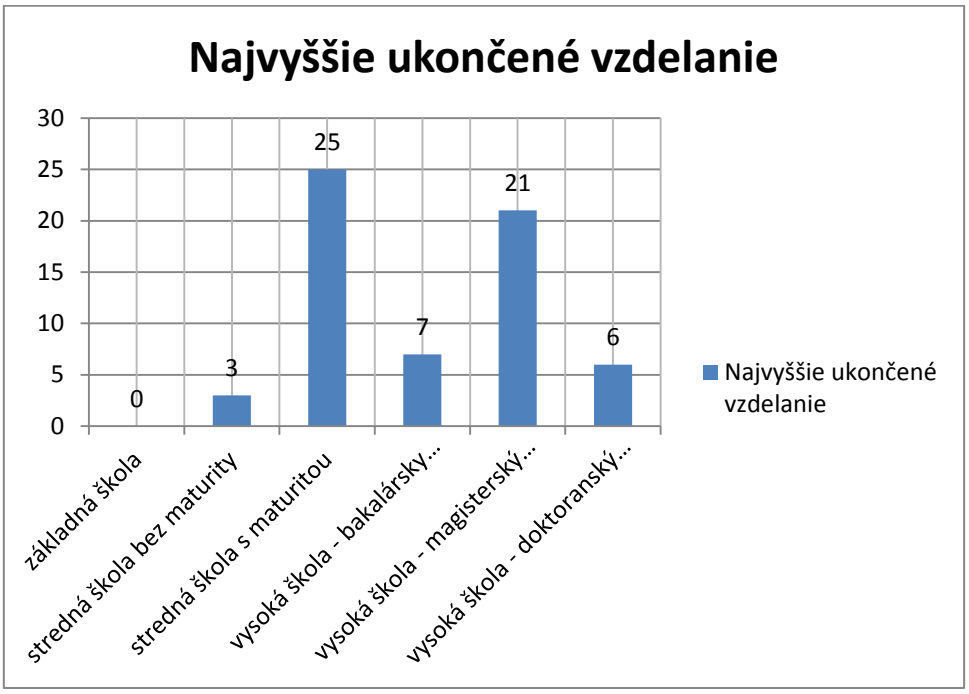

Graf 14

16. KDE STE UKONČILI NAJVYŠŠÍ STUPEŇ VAMI UKONČENÉHO VZDELANIA?

Krajina	Počet	%
Slovensko	49	**79,03%**
Španielsko	9	14,52%
Iná krajina	4	6,45%

Graf 15

Podieľ respondentov so 79,03% uvádza, že svoje najvyššie dosiahnuté vzdelanie ukončili na Slovensku, 14,52% uvádza Španielsko a 6,45% ukončilo svoje vzdelanie v inej krajine.

17. POMOHOL VÁM VÁŠ DIPLOM/VZDELANIE PRI NÁJDENÍ ZAMESTNANIA V ŠPANIELSKU?

	Počet	%
Áno	18	29,03%
Nie	44	70,97%

Väčšina respondentov s objemom 70,97% uviedlo, že pri nájdení zamestnania v Španielsku im diplom nepomohol.

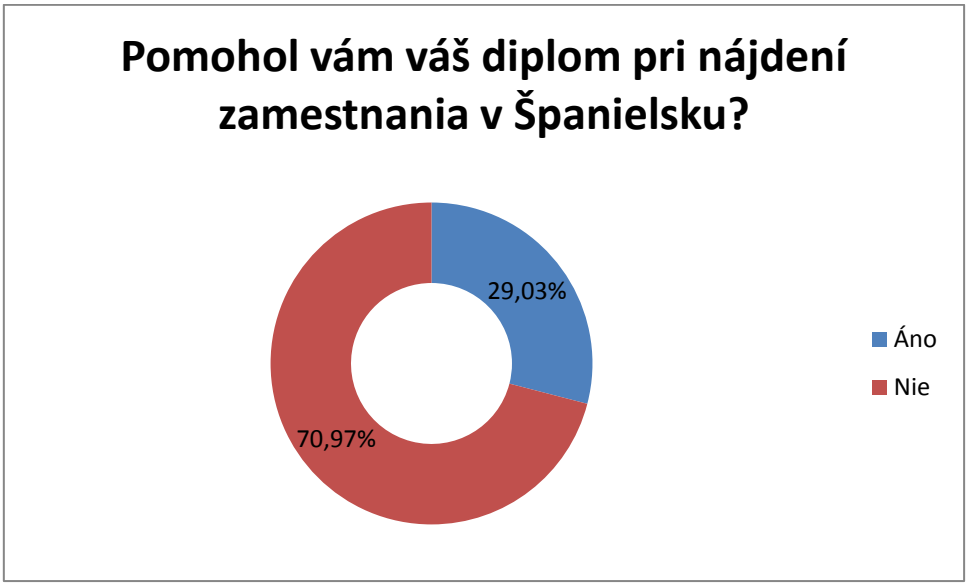

Graf 16

Tretiu skupinu tvoria otázky od čísla 17 až po číslo 28. Ich cieľom je zistenie názorov a pocitov voči svojej národnosti, slovenskej komunite a krajine. Zároveň nám zistené údaje majú podať informácie o udržiavaní tradícií, zvykov a slovenskej reči medzi občanmi slovenskej národnosti žijúcimi v Španielsku.

18. UDRŽIAVATE VZŤAH SO SLOVENSKOU KOMUNITOU ŽIJÚCOU V ŠPANIELSKU?

	Počet	%
Áno	40	**64,52%**
Nie	22	35,48%

Viac ako polovica respondentov (64,52%) udržuje vzťah so slovenskou komunitou v Španielsku, 35,48% sa vyjadrilo, že kontakt neudržuje.

Graf 17

19. AKÝ VZŤAH POCIŤUJETE VOČI?

	Veľmi blízky	Blízky	Nie veľmi blízky	Žiaden	Neviem
Slovensku	34	18	8	0	2
%	***54,84%***	*29,03%*	*12,90%*	*0*	*3,23%*
Vášmu regiónu alebo mestu na SR	40	15	6	1	0
%	***64,52%***	*24,19%*	*9,68%*	*1,61%*	*0*
Španielsku	24	28	6	2	2
%	*38,71%*	***45,16%***	*9,68%*	*3,23%*	*3,23%*
Regiónu alebo mestu v Španielsku, kde momentálne žijete	25	27	4	4	2
%	*40,32%*	***43,55%***	*6,45%*	*6,45%*	*3,23%*

Viac ako polovica opýtaných sa vyjadrilo, že voči Slovensku (54,84%) aj regiónu alebo mestu na SR (64,52%) pociťuje veľmi blízky vzťah, vysoké percento prevažuje u respondentov, ktorí

pociťujú blízky vzťah voči Španielsku (45,16%) a konkrétnemu regiónu v Španielsku (43,55%). Vyššie percento v kategórii veľmi blízky vzťah sme zaznamenali u respondentov voči svojmu regiónu alebo mestu na SR, zatiaľ čo tendencia vo vzťahu Španielsku a jeho regiónom bola opačná. 12,9% sa vyjadrilo za nie veľmi blízky vzťah voči Slovensku, a menej ako 10% vyjadrilo rovnaký názor voči Španielsku, regiónu alebo mestu na SR a v Španielsku.

Graf 18: **Aký vzťah pociťujete voči?**

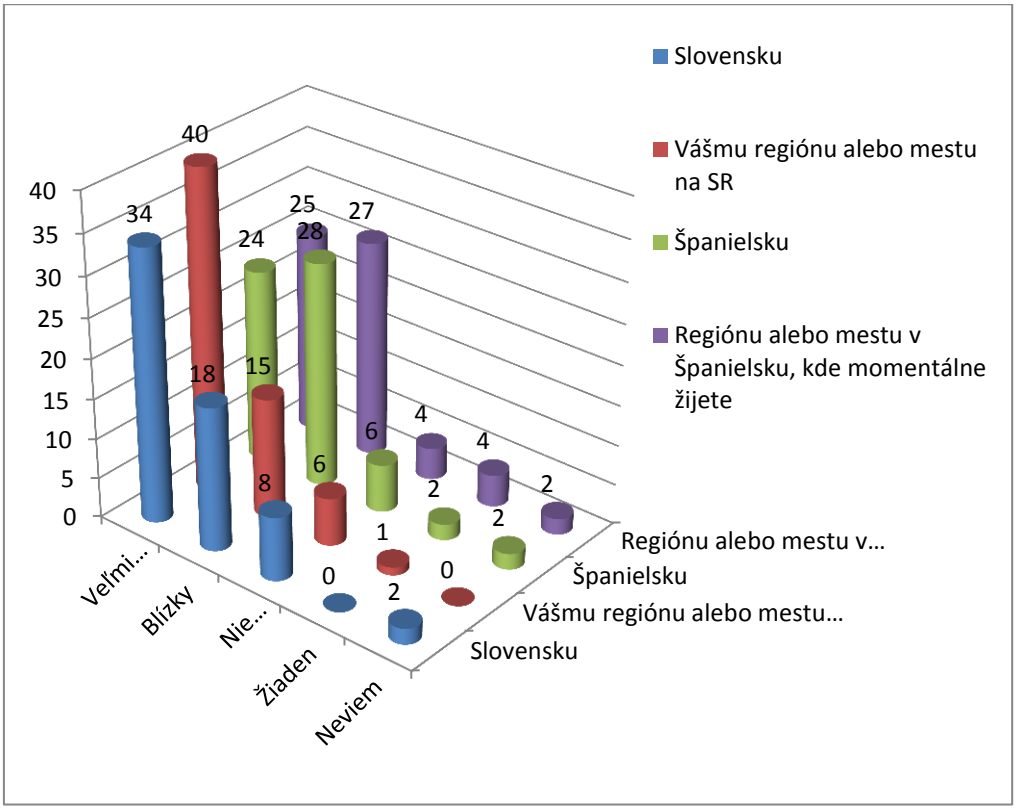

20. NIEKTORÍ ĽUDIA SI MYSLIA, ŽE NASLEDUJÚCE SKUTOČNOSTI SÚ DÔLEŽITÉ, ABY NIEKTO BOL OZAJSTNÝ SLOVÁK/SLOVENKA. AKÁ DÔLEŽITÁ JE PODĽA VÁS KAŽDÁ Z NASLEDUJÚCICH VECÍ?

	Dôležité	Nedôležité	Neviem
Narodiť sa na SR	33	25	4
%	***53,23%***	*40,32%*	*6,45%*
Mať slovenské štátne občianstvo	28	29	5
%	*45,16%*	***46,77%***	*8,06%*
Prežiť na SR väčšinu života	25	29	8
%	*40,32%*	***46,77%***	*12,90%*
Vedieť hovoriť po slovensky	53	8	1
%	***85,48%***	*12,90%*	*1,61%*
Uznávať politické	12	39	11

inštitúcie a zákony SR			
%	*19,35%*	***62,90%***	*17,74%*

V rámci tejto otázky sme vytvorili 5 skupín. Aby sa mohli respondenti cítiť ako ozajstní Slováci alebo Slovenky, považuje:

- Narodiť sa na SR za dôležité 53,23%, za nedôležité 40,32% a 6,45% sa nevedelo vyjadriť,
- Mať slovenské štátne občianstvo považuje 45,16% za doležité, 46,77% respondentov za nedôležité a 8,06% sa nevedelo vyjadriť,
- Prežiť na SR väčšinu života považuje 46,77% za doležité, 40,32% respondentov za nedôležité a 12,09% sa nevedelo vyjadriť,
- Vediť hovoriť po slovensky považuje 85,48% za doležité, 12,09% respondentov za nedôležité a 1,61% sa nevedelo vyjadriť,
- Uznávať politické inštitúcie a zákony považuje 19,35% za doležité, 62,90% respondentov za nedôležité a 17,74% sa nevedelo vyjadriť.

Graf 19 **Niektorí ľudia si myslia, že nasledujúce skutočnosti sú dôležité, aby niekto bol ozajstný Slovák/Slovenka. Aká dôležitá je podľa vás každá z nasledujúcich vecí?**

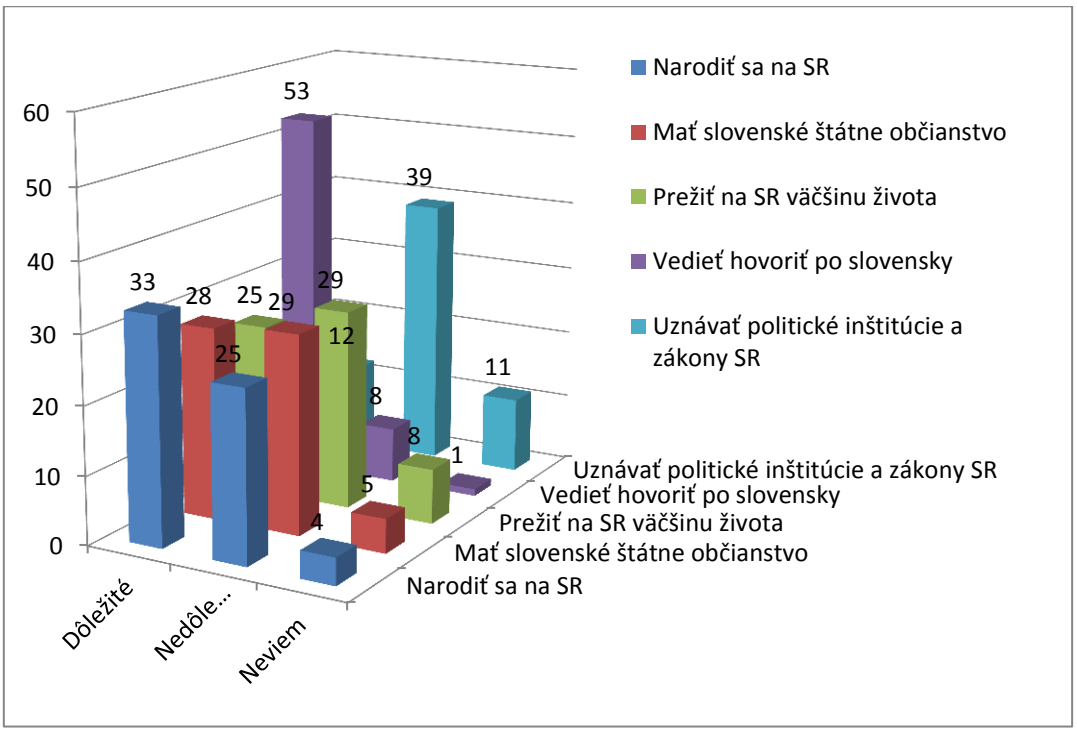

21. ZAUJÍMATE SA O SÚČASNÉ PROBLÉMY A POLITIKU?

	Áno	**% z celkového počtu respondentov**
Slovenska	42	**67,74%**
Konkrétneho kraja, mesta na SR	19	30,65%
Španielska	42	**67,74%**
Konkrétneho územia v Španielsku	26	41,94%

Rovnaké percento (67,74%) respondentov uviedlo, že sa zaujíma o súčasné problémy a politiku Slovenska aj Španielska, menej ako polovica respondentov uviedla (41,94%), že sa zaujímajú o problémy a politiku konkrétneho územia v Španielsku, tento záujem klesol u konkrétneho kraja, mesta na SR.

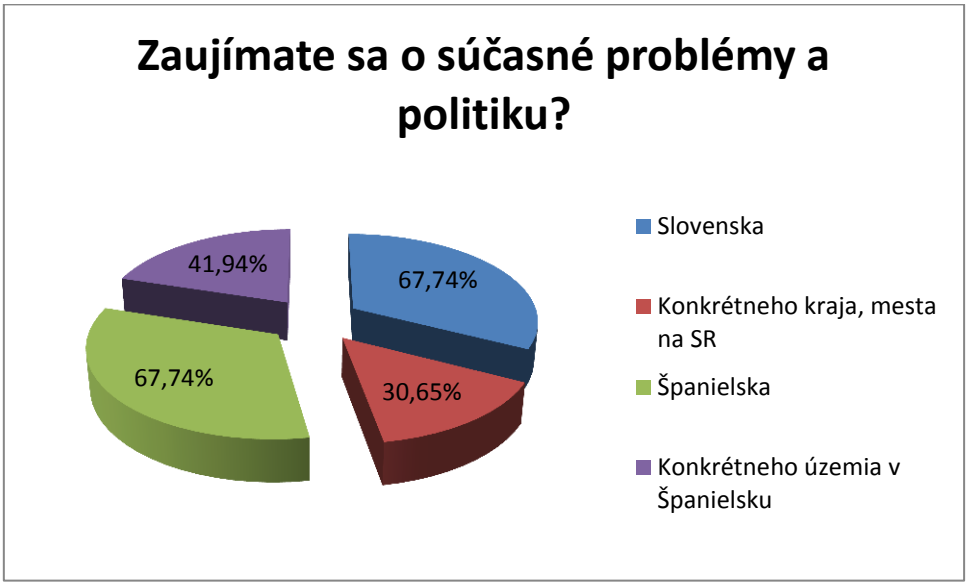

Graf 20

22. USPORIADAJTE SVOJ POCIT PATRIOTIZMU, T.J. CÍTIM SA PREDOVŠETKÝM OBYVATEĽOM NÁŠHO/NAŠEJ:

	Veľmi silné cítenie	Silné cítenie	Cítenie	Slabé cítenie	Žiadne cítenie
Zjednotenej Európy	5	11	18	15	13
%	*8,06*	*17,74*	***29,03***	*24,19*	*20,97*
Slovenska	26	10	19	4	3
%	***41,94***	*16,13*	*30,65*	*6,45*	*4,84*
Konkrétneho územia v SR	18	16	19	6	3
%	*29,03*	*25,81*	***30,65***	*9,68*	*4,84*
Španielska	2	19	26	7	8
%	*3,23*	*30,65*	***41,94***	*11,29*	*12,90*
Konkrétneho územia v Španielsku	6	10	28	9	9
%	*9,68*	*16,13*	***45,16***	*14,52*	*14,52*

Respondenti majú voči:

- Zjednotenej Európy skôr cítenie 29,3% a len 8,06% veľmi silné cítenie, zatiaľ čo 20,97% nepociťuje žiadne cítenie,
- Slovensku veľmi silné cítenie 41,94%, cítenie 30,65% a žiadne cítenie 4,84%,
- Konkrétnemu územiu na SR cítenie 30,65% a veľmi silné cítenie 29,03%,
- Španielsku cítenie 41,94% a len 3,23% veľmi silné cítenie,
- Konkrétneho územia v Španielsku cítenie 45,16% a len 9,68% veľmi silné cítenie.

Graf 21 **Usporiadajte svoj pocit patriotizmu, t.j. cítim sa predovšetkým obyvateľom nášho/našej:**

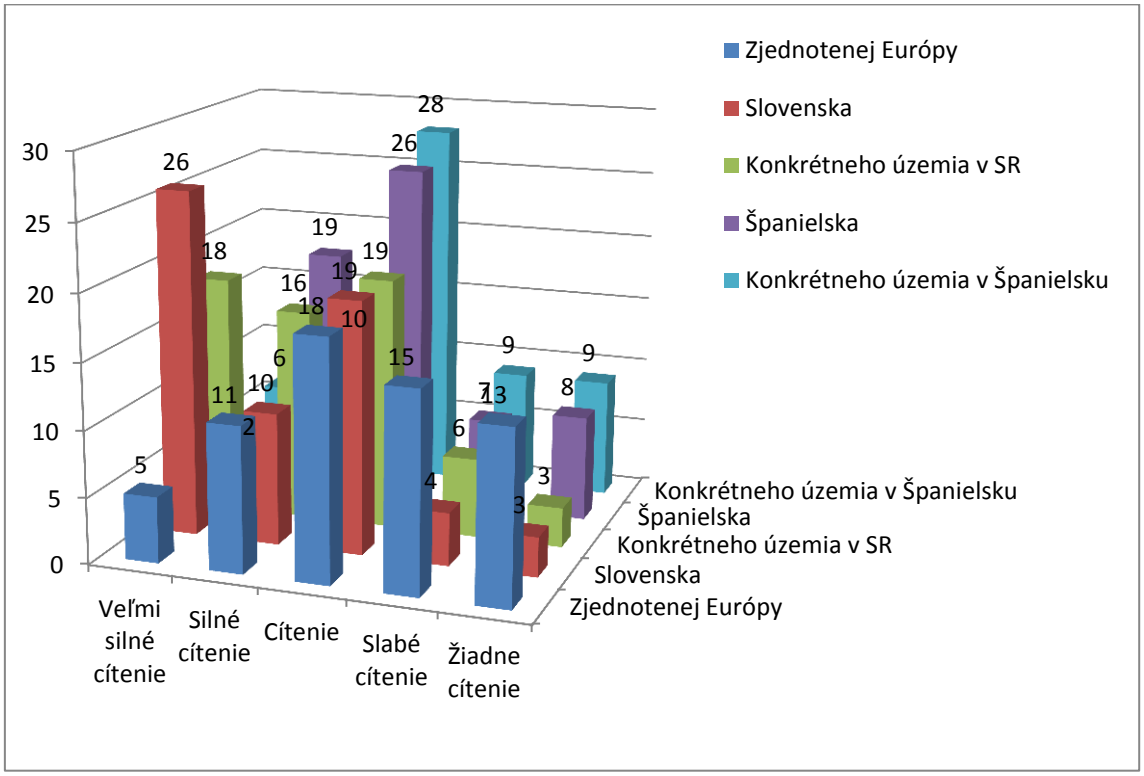

23. DO AKEJ MIERY SA CÍTITE BYŤ HRDÝ NA TO, ŽE STE SLOVENKOU /SLOVÁKOM?

	Počet respondentov	%
Veľmi hrdý	36	**58,06%**
Pomerne hrdý	18	29,03%
Nie veľmi hrdý	6	9,68%
Vôbec nie hrdý	2	3,23%
neviem	0	0

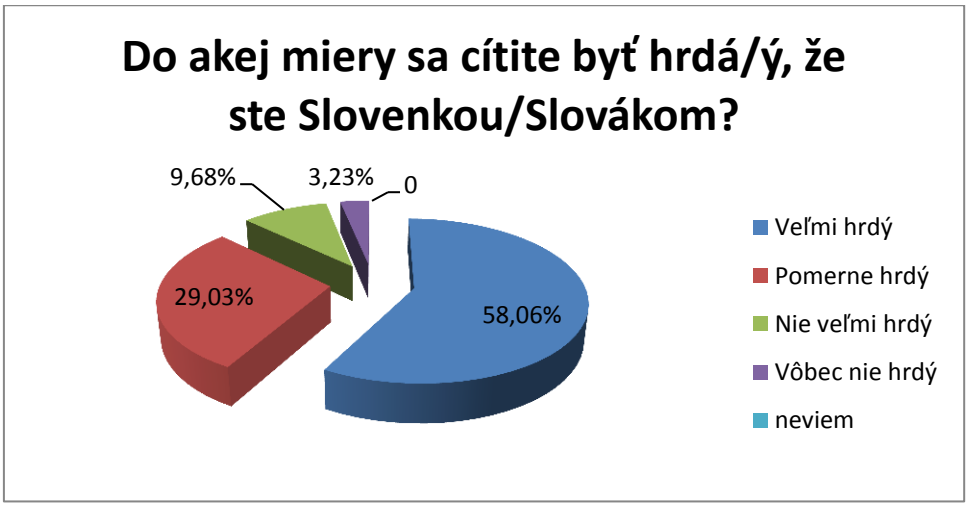

Graf 22

Hrdosť na svoju národnosť vyjadrilo 58,06% respondentov, pomerne hrdých je 29,03%, nie veľmi hrdých 9,68% a vôbec nie hrdých 3,23%.

24. AKÝ BLÍZKY VZŤAH CITÍTE K SVOJEJ NÁRODNOSTI?

	Počet respondentov	%
Veľmi blízky	35	**56,45%**
Blízky	20	32,26%
Nie veľmi blízky	5	8,06%
Vôbec nie blízky	2	3,23%
Žiaden	0	0

Graf 23

Podiel respondentov, ktorí pociťujú veľmi blízky vzťah k svojej národnosti predstavuje 56,45%, zatiaľ čo blízky vzťah pociťuje 32,26%. Nie veľmi blízky vzťah má 8,06% a len 3,23% vyjadrili, že ich vzťah vôbec nie je blízky voči svojej národnosti.

25. ČO PRE VÁS ZNAMENÁ VAŠA NÁRODNOSŤ?

Jednotlivé odpovede 62 respondentov boli zformované do týcho kategórií:

- Narodiť sa na Slovensku, študovať a mať rodinu v tejto krajine,
- Existenica krajiny, z ktorej ma nemôžu vyhostiť,
- Slovenské tradície, zvyky, kultúrne a duchovné hodnoty, ľudia,
- Krajina a príroda,
- Aj totalitný systém výchovy a názory, obmedzujúce podmienky, zachmúrení ľudia a nízka úroveň služieb,
- Hodnoty, detstvo, jazyk, korene,
- Hymna, spoločná história,
- Blízkosť k občanom z toho istého národa a snaha pomôcť jej obyvateľom,
- Odlišnosť voči iným národnostiam,
- Súčasť identity, spôsob myslenia,
- Niekam patriť, so všetkými kladmi a zápormi,
- Mať svoje miesto na Zemi,

- Priradenie k štátu,
- Gastronómia.

26. UVEĎTE ASPOŇ DVA ŠTÁTNE SYMBOLY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Táto otázka bola zámerne položená ako otvorená s cieľom zistiť poznakty o štátnych symboloch SR medzi Slovákmi žijúcimi v Španielsku.

	Počet respondentov, čo odpovedali správne	%
Štátny znak	30	**48,39%**
Štátna hymna	31	50%
Štátna pečať	9	14,52%
Štátna vlajka	38	62,3%
Uvedené 4 symboly	5	8,06%

Ako ďalšie symboly SR boli dosť často zo strany respondentov uvádzané:

- Ústava SR, Tatry, Dvojitý kríž, Kriváň, Trojvršie, Matica slovenská, Jánošík, Bratislavský hrad, slovenská mena, alkohol, korupcia, rómsky občania

Štátne symboly SR majú dôležitú úlohu, no napriek tomu sa im nevenuje v spoločnosti náležitá pozornosť. Zo všetkých 62 respondentov len 8,06% dokázalo vymenovať všetky štyri symboly. Štátny znak ako symbol SR uviedlo 48,39% respondentov, štátnu hymnu 50% respondentov , štátnu pečať len 14,52% a štátnu vlajku 62,3%.

27. UDRŽIAVATE SLOVENSKÉ ZVYKY A TRADÍCIE?

	Áno	Nie	Čiastočne
Počet	24	6	32
%	38,71%	9,68%	51,61%

Na udržiavaní slovenských zvykov a tradícií sa podieľa aktívne 38,71% respondentov a čiastočne 51,61%, 9,68% sa vyjadrilo negatívne.

Graf 24

Akým spôsobom:

- Vianoce
- Veľká noc, výroba kraslíc, oblievačka, šibačka
- Mikuláš
- Tradičné slovenské jedlá
- Slovenská televízia, slovenská hudba
- Slovenské piesne, koledy
- Slovenský jazyk
- Stretnutia Slovákov
- Prinášanie slovenských výrobkov
- Podpora slovenskej kultúry zo zahraničia
- Slovenské rozprávky
- Dekorácia
- Oslavovanie menín
- Fašiangy

28. AKÝMI JAZYKMI DOMA NAJČASTEJŠIE ROZPRÁVATE? UVEĎTE PROSÍM, NAJVIAC DVA JAZYKY:

	Počet rodín	%
Slovensky	5	8,06
Španielsky	15	24,19
Anglicky	1	1,61
Slovensky a španielsky	28	45,16
Slovensky a anglicky	9	14,52
Slovensky a iný jazyk	4	6,45

Až 45,16% respondentov uviedlo, že najčastejším jazykom, ktorým rozprávaju doma je slovenčina a zároveň aj španielčina, 24,19% respondentov uviedlo, že rozpráva len španielsky, 14,52% slovensky aj anglicky. Nakoľko väčšina respondentov žije v zmiešaných domácnostiach, tento fakt nie je prekvapujúci.

Graf 25

29. SÚHLASÍTE S TVRDENÍM: JE POTREBNÉ ZACHOVAŤ KULTÚRNE TRADÍCIE, ZVYKY, KULINÁRSKE OSOBITOSTI AKO AJ NÁRODNÚ IDENTITU A KULTÚRNE POVEDOMIE SLOVÁKOV ŽIJÚCICH V ŠPANIELSKU?

	Áno	**Nie**
Počet	55	7
%	**88,71%**	11,29%

Vysoký počet respondentov 8,71% súhlasí s tvrdením, že je potrebné zachovávať kultúrne tradície, zvyky, gastronómiu ako aj národnú identitu a kultúrne povedomie.

Graf 26

Respondenti uviedli tieto spôsoby zachovania kultúrnej identity a národného povedomia Slovákov žijúcich v Španielsku:

- Učiť slovenský jazyk svojich potomkov, výchova,
- Informovať sa o dianí na Slovensku,
- Zoznamovať a obohacovať vzájomné kultúry – slovenskú a španielsku,
- Dodržiavať významné tradície a symboliku,
- Prostredníctvom komunít Slovákov žijúcich v Španielsku sa aktívne stretávať,
- Založiť lokálne spolky, detský folklórny súbor,
- Udržiavať slovenský šport – hokej,
- Organizovať akcie pre rodiny, tábory, športové podujatia, výlety,
- Vzdelávať a priblížiť slovenskú kultúru aj na akademickej pôde,
- Návšteva domova,
- Spoznávať slovenskú kultúru, literatúru a históriu,
- Propagovať Slovensko,
- Koncerty, divadelné predstavenia, premietanie slovenských filmov,
- Oslavy,
- Vytvorenie tzv. Slovenských domov v jednotlivých provinciách.

Posledná skupina otázok sa pokúša získať údaje o tom, z akých zdrojov čerpajú respondenti informácie pri hľadaní práce a všeobecne o živote v Španielsku.

30. PRI ZÍSKAVANÍ INFORMÁCIÍ O VYCESTOVANÍ DO ŠPANIELSKA, HĽADANÍ PRÁCE, O ŽIVOTE V ŠPANIELSKU ATĎ., Z AKÝCH ZDROJOV ČERPÁTE?

Respondenti najviac čerpajú praktické informácie z týchto zdrojov:
- internet – 66,13%, respondenti neuviedli konkrétne webové portále
- vlastné skúsenosti – 11,29%
- priatelia, osobný kontakt – 25,81%
- ostatné (tlač, televízia, úrady) – 17,74%

31. AKÉ INORMÁCIE BY MAL OBSAHOVAŤ WEBOVÝ PORTÁL PRE SLOVÁKOV ŽIJÚCICH V ZAHRANIČÍ?

Táto otázka bola nastolená za účelom získania informácií o tom, čo slovenskí občania žijúci v Španielsku očakávajú nájsť na webovom portáli www.slovania.es. Získané údaje boli rozdelené do nasledujúcich skupín:

- Základný prehľad o vybavovaní na úradoch v Španielsku,
- Informácie o živote v jednotlivých autónomnych oblastiach Španielska,
- Informácie o práci, školách, rady, zákony, lekárska starostlivosť, sociálny systém,
- Odkazy na užitočné linky na hľadanie práce, ubytovania, kurzy španielskeho jazyka, dopravy,
- Zoznam slovenských a českých podnikov pôsobiacich v Španielsku,
- Kultúrne akcie, Kalendár stretnutí Slovákov,
- Na čo si dávať pozor,
- Témy a diskusie na riešenie problémov v Španielsku, poradenstvo,
- Detské akcie,
- Aktuality zo Slovenska na tému Slováci žijúci v zahraničí,
- Španielske tradície, zvyky, sviatky,
- Sprostredkovanie práce,
- Podnikateľské príležitosti,
- Zoznam slovenských a českých barov v Španielsku,
- Kontakty na úradných prekladateľov a tlmočníkov,
- Štatistické údaje o Slovákoch žijúcich v Španielsku,
- Sobáš, narodenie dieťaťa,
- Kúpa a predaj nehnuteľnosti,
- Inzercia,
- Informácie o receptoch, o potravinách, ktoré sa najviac podobajú slovenským,
- Ako postupovať v prípade straty dokumentov,
- Dôležité kontakty, Veľvyslanectvo, Konzuláty,

Respondenti očakávajú, že spomínané informácie sa budú pravidelne aktualizovať.